

SYKONSEPT

Mayıs - Haziran 2011 | Yıl: 7 Sayı: 39 | İki ayda bir yayınlanır.

İkincil İşlem Görmüş Ürün
Dış Ticarete Eşya Menşeinin Önemi
Hibrid Teknoloji
Serbest Bölgeler
Balık Takvimi
9. Kalite ve Başarı Sempozyumu

Değerli SYKONSEPT okuyucuları,

Turizm hariç kaç sektör yazı ipe çeker bilinmez ama birçok kişinin kışın griliğinden sıyrılıp yazı özlemle beklediğini biliyoruz. Oysa her yeni yaz, geçen bir yıl daha demek...

Mesela Japonya'da deprem ve tsunami felâketi yüzünden hayatını kaybetmiş 12.000'den fazla insan var. Türkiye, bu afeti tanıyan bir ülke olarak empati kurmakta eminiz zorlanmayacaktır.

11 Mart 2011'de Japonya'yı vuran yüzyılın en büyük beşinci depremi ve beraberinde gelen tsunami felâketinin ardından sızıntı yaşanan Fukushima Daiçi Nükleer Santrali'nde alarm seviyesi, en yüksek seviye olan 7'ye çıkarıldı. Böylece Çernobil kâbusundaki tehlike düzeyine ulaşmış oldu. Bu durumdan çevre ülkeler de etkilenirken, yaşanan felâketin faturası belki aylar, belki yıllar boyu ödenecek.

Deprem ve tsunami felâketinden, Japonya'nın güç sahibi olduğu pek çok sektör de etkilendi. Bunların başında otomotiv sektörü var. Örneğin Toyota, tedarik problemleri sebebiyle içlerinde Türkiye'nin de bulunduğu beş ülke için kısa süreli üretim durdurma kararı verdi.

Bültenimizin yayınlandığı Mayıs ayında ise Türkiye, diğer yazlardan daha hareketli bir yazın getirdiklerinin telaşını yaşıyor olacak. 12 Haziran 2011'de Türk halkı yeniden sandık başına gidecek. Seçim hazırlıkları, seçim öncesi artan diyaloglar derken, yazı girdiğimizde kışın rahvetini üzerimizden çoktan atmış olacağız.

Yüzü gülen piyasalar, gerçekleşen beklentiler ve değeri bilinen günler dileğiyle...

info@syk.com.tr

SYK GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ

Adres: Acıbadem Mah. Haydar Yücebaş Sok. No: 17

34718 Kadıköy / İstanbul

Tel: 0216 330 94 00

Faks: 0216 330 94 01

SYKONSEPT

Yıl: 7 Sayı: 39

İki ayda bir yayınlanır. Ulusal Süreli Yayın.

SYK Gümrük Müşavirliği Ltd. Şti. adına

İmtiyaz Sahibi: A. Baybars Soyak

Yazı İşleri-Tasarım: Deniz Yakın

Renk Ayrımı ve Baskı: www.matbaa.net

444 4 SYK
DÖRTDÖRTLÜK SYK

www.syk.com.tr

info@syk.com.tr

İkincil İşlem Görmüş Ürün,
işleme faaliyetleri
sonucunda elde edilen
asıl işlem görmüş ürün
dışındaki ürün
olarak tanımlanmaktadır.

Orhan KATTAŞ
SYK Gümrük Müşavirliği
Gümrük Müşaviri / Şube Müdürü

13.11.2010 tarihli 2010/1025 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2005/8391 Sayılı Dâhilde İşleme Rejimi Kararına, Geçici 16. Madde eklenmiştir. "GEÇİCİ MADDE 16-(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenmiş ve ihracat taahhüt hesabı kapatılmış dâhilde işleme izin belgesi/dâhilde işleme izni kapsamında ithal edilen eşyadan elde edildiği

ihracat taahhüt hesabının kapatılmasını müteakip anlaşılan ikincil işlem görmüş ürünün, ilgili firma tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 (altı) ay içerisinde Müsteşarlığa başvurulması, Müsteşarlıkça taahhüt kapatma işleminin münhasıran bu amaçla geri alınması, ilgili belgede buna yönelik revize işlemi yapılması suretiyle ihracat taahhüdüne ilave edilmesi ve bu ürüne ilişkin ithalat vergilerinin, gümrük yükümlüğünün başladığı tarihte geçerli olan vergi oranları ile belge/iznin revize edilen gerçekleşme oranları üzerinden hesaplanan miktar ve birim fiyat esas alınarak ödenmesi halinde, söz konusu dâhilde işleme izin belgeleri/dâhilde işleme izinlerine ilişkin taahhüt hesapları belge/izin kapsamında ikincil işlem görmüş ürün ile ilgili müeyyide uygulanmaksızın kapatılır ve bu ürün ile ilgili olarak bu kararın diğer hükümleri çerçevesinde yerine getirilmesi gereken yükümlülüklerin sona ereceği hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, 17.01.2005 tarihli ve 2005/8391 sayılı kararname eki Dâhilde İşleme Rejimi Kararında; **Fire:** İşleme faaliyetleri sırasında özellikle kuruma, buharlaşma, sızma veya gaz kaçağı şeklinde yitirilen ve imha olan kısım ile ekonomik değeri olmayan atıklar, **İkincil İşlem Görmüş Ürün:** İşleme faaliyetleri sonucunda elde edilen asıl işlem görmüş ürün dışındaki ürün olarak tanımlanmaktadır.

Daha sonra da Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 22.04.2011 tarihli 2011/24 sayılı genelgesi ile eklenen bu geçici maddede, dâhilde işleme projelerinde üretime esas teşkil eden hammaddenin kullanımı neticesinde oluşan ikincil işlem görmüş ürünün ithaline ilişkin esaslara açıklık getirilmiştir.

Söz konusu genelgede geçici madde kapsamında dâhilde işleme izin belgesi/izninde revize işlemi yapılmasını müteakip ikincil işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma giriş işlemlerinde, aşağıda belirtilen şekilde uygulama yapılması gerekmektedir.

1. İkincil işlem görmüş ürünlerin kıymeti belirlenirken, revize edilen dâhilde işleme izin belgesi/izninde yer alan miktar ve birim fiyatına göre hesaplanan tutar esas alınacaktır.
2. İkincil işlem görmüş ürünün gümrük vergisinin matrahına 17/12/2009 tarihli ve 2009/123 sayılı genelge çerçevesinde yurt içi navlun ve sigorta bedeli dahil edilmeyecektir.
3. Vergilendirmede ikincil işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girişine ilişkin beyannamenin tescil tarihi esas alınacaktır. Mükellefin talebi halinde 4458 sayılı Gümrük Kanununun 114. Maddesi hükmü uyarınca da vergilendirme mümkün bulunmaktadır.
4. İkincil işlem görmüş ürünlerin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na (KKDF) tâbi değildir.
5. İthal kontrolüne tâbi yakıt, atık veya hurda niteliğindeki ikincil işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girişinde çevre katkı payı tahsil edilecektir.
6. İkincil işlem görmüş ürünlerin, yurt içinde yapılan üretim sonucu ortaya çıkması halinde mezkur Bakanlar Kurulu Kararına göre geçmişe dönük beyanı gerektiğinden, bu ürünlerin gümrük idaresince muayene edilmek üzere gümrüğe sunulması söz konusu olmayacak ve serbest dolaşıma girişine ilişkin gümrük beyannamesine eklenmesi gereken belgeler aranmayacaktır.
7. 2005/8391 sayılı Dâhilde İşleme Rejimi Kararının 5. Maddesi uyarınca dâhilde işleme rejimi kapsamında ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılacak eşya ithal edilebileceği gibi, yurt içinden de temin edilmesi mümkün bulunmaktadır. Bu çerçevede, ikincil işlem görmüş ürünlerin, Türkiye Gümrük Bölgesinde serbest dolaşımda bulunan eşdeğer eşyadan elde edilmiş olması halinde, bahse konu ikincil işlem görmüş ürünlerin beyan edilme zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak, ikincil işlem görmüş ürünün üretiminde kullanılan serbest dolaşımdaki eşyaya tekabül eden oranda ithalat yapılmış ise bu ithalattan elde edilen ikincil işlem görmüş ürünün 2006/12 sayılı Dâhilde İşleme Rejimi Tebliğinin 38/9. Fıkrası uyarınca gümrük mevzuatı çerçevesinde gümrük idaresi gözetiminde imhası, gümrüğe terk edilmesi, çıkış hükmünde gümrüğe teslimi veya serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine göre ithal edilmesi gerekmektedir.

Dolayısıyla, Dâhilde İşleme Rejimi kapsamında asıl işlem görmüş ürün ile birlikte ortaya çıkan ikincil işlem görmüş ürünlerin ithal eşyasından ya da eşdeğer eşya karşılığı yapılan ithalattan elde edilmiş olduğu durumlarda bahse konu ikincil işlem görmüş ürünlerin yukarıda belirtilen gümrük mevzuatı çerçevesinde işleme tâbi tutulması gerekmektedir.

Eklenen geçici maddenin geriye dönük ne kadar bir zaman dilimi içerisinde alınan dâhilde işleme izin belgelerini kapsadığı hususuna açıklık getirilmemiş olup, ihracatçıların yoğun şekilde dâhilde işleme izin belgesi kullanımı yoluna gittiği düşünüldüğünde ve geçmişe dönük projelerin muhasebe kayıtlarının incelenerek bu verilere ulaşılabileceğinden, doğru ve eksiksiz verilere ulaşmak için verilen bu 6 (altı) aylık süre diliminin yetersiz olduğu görülmektedir.

Geçmişe yönelik bu uygulama dâhilde işleme yolu ile üretim neticesince ihracat yapan tüm sanayicileri zor durumda bırakmakla beraber, kontrolünde tereddüt yaratacak durumlara sebebiyet vermektedir. Yapılan çalışmalar neticesinde görülecektir ki, elde edilen fire oranları geçmişte alınan dâhilde işleme izin belgelerinde beyan edilen hammadde sarfiyat tablolarında belirtilen fire oranlarının çok altında kalacaktır. Uygulamada oluşan firelerin ithalinde ve belge kapamalarında bu aradaki

farkın ne kadar kabul edilebilir olacağı ve kontrol mekanizmalarının hangi verileri esas alarak hareket edecekleri tamamiyle muammadır.

Hammadde sarfiyat tabloları ile fiili rakamlar arasındaki farklılıklara gösterilebilecek başlıca neden olarak, üretim sırasında buharlaşan, doğaya karışan veya hurda olarak bile değerlendirilemeyen atıklar, değişen imalat teknolojileri, üretim yöntemleri, spesifik üretim yapan firmalar için değişen/güncellenen Avrupa Normlarına (EN Standartları vb.) uygun imalat yapma zorunlulukları gibi farklılıklar gösterilebilir.

Bu uygulamaya alınacak yeni belgelerle başlanması ve uygulamanın da sektör bazında değerlendirmeler yapılarak gerçekleştirilmesi daha sağlıklı olacaktır. Özellikle demir çelik sektöründe faaliyet gösteren ihracatçıların üretimi neticesinde oluşan ikincil işlem görmüş ürün hurdadır.

Hurda, kullanım veya üretim sırasında meydana gelen asıl eşyanın posasıdır. Birçok materyali içinde barındırabilen hurda türevlerinin arasında en yüksek değerli olanlar metal türevleridir. Aynı zamanda birilerinin işine yaramayan ancak bir başkasının işine yarayacak olan şeylerin alınıp, yeniden değerlendirilip kullanılır hale getirdikten sonra bir başkası tarafından kullanılmasını sağladığımız şeylere de hurda adı verilir.

Hurda ithali gümrük vergisinden muaftır; sadece %0,5 oranında Çevre Katkı Payı tahsil edilmektedir. Yeni alınacak belgelerde sektörel bazda uygulamalara örnek olarak hammadde sarfiyat tablolarında belirtilen fire oranları üzerinden fiyatlandırma yapılarak Çevre Katkı Payı tahsilâtı yoluna gidilebilir ve ihracatçının bürokrasideki işlemleri böylelikle kolaylaştırılmış olur. Fabrikaların, hurdalarının iç piyasaya satılması işlemlerinde 28.02.2004 tarih ve 25387 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan Katma Değer Vergisinin 91 Seri No'lu Genelge Tebliğinin "f" Bendine göre hurda metal satışları KDV'den istisna edilmiştir. Değersiz ve vergi kaybına yol açmayacak birçok sektörde ikincil işlem görmüş ürünlerin takibinde bu ve buna benzer metotlarla bürokrasi hafifletilmiş olacaktır.

Öte yandan dâhilde işleme izin belgelerinde yer alan ve fire öngörüsü yapılan her bir kalem için (kaynak teli, bir yarı ürün olan civata vb.) fizikî imalât firesi bulunmamaktadır. Bu malzemelerin muhasebede herhangi bir izi, kaydı ya da bu malzemeye ilişkin bir satış da yoktur. Burada ikincil ürünlerin beyanında bu ve buna benzer malzemeler dikkate alınacak mı yoksa alınmayacak mıdır? Serbest Dolaşıma Giriş Beyanlarında bu kalemler deklare edilmez ise bu bir eksiklik sayılacak mıdır? Açıklığa kavuşturulmamış bu ve buna benzer birçok husus uygulamada üreticinin karşısına çıkacak, hatta üretici, uygulayıcıların göstereceği tutum ve yorumlamalara göre belki cezai yaptırımlarla karşılaşılacak ya da müeyyideli dâhilde işleme izin belgeleri kapanması gibi durumlarla karşı karşıya kalacaktır.

Getirilen bu uygulama ile kanun koyucu dâhilde işleme yolu ile ticaret politikası önlemlerine tâbi olmadan ve vergi ödemediği yurda giren hammaddenin üretimi neticesinde oluşan ikinci bir ürünü denetimi altına almak ve iç piyasadaki rekabet ortamını canlı tutmak istemektedir. Uygulamaya bu yönü ile bakıldığında doğru bir uygulama olduğu görülmekte fakat uygulamanın genele yayıldığı düşünüldüğünde, üretimi neticesinde değersiz hurda oluşturan üreticinin işlemleri zorlaşmaktadır. Yapılacak daha geniş kapsamlı bir çalışma ile bu uygulamaya sadece üretimi neticesinde kullanılabilir ikincil ürünleri oluşan sektörleri kapsayan, geniş kapsamlı bir düzenlemenin daha sağlıklı neticeler doğuracağı görülecektir.

Eşyanın menşei, uygulanacak gümrük vergisi oranları ve menşe esaslı ticaret politikası önlemelerine tâbi eşyanın serbest dolaşıma girişinde, önlemin doğru uygulanması bakımından büyük önem taşımaktadır.

Özgül KARAKAŞ
SYK Gümrük Müşavirliği
Operasyon Yönetmen Yardımcısı

Küresel ticaretin 90'lı yılların başından itibaren çok hızlı bir şekilde artmasıyla birlikte, uluslar arası üretim ağları, büyük ölçüde çok uluslu şirketlerin faaliyetleri ile doğru orantılı olarak genişlemeye başlamış, bununla birlikte aynı marka altında birçok ürün birden çok ülkede üretilmeye ve bu üretimle birlikte pazarlanmaya başlanmıştır.

Kısacası, proje geliştirilirken bakış açısı artık tek bir ülkeye değil, dünyanın önemli bir bölümüne yönelmiştir. Küreselleşme ile birlikte

ortaya çıkan bir önemli husus da neredeyse birçok ürünün, üretim sürecinin başından sonuna kadar tek bir ülke sınırları içinde üretilmediğidir.

Üretimi birden çok ülkede gerçekleşen eşyanın bir ülke menşeli sayılabilmesi için o ülkede yeni bir ürün elde edilmesi veya imalatın önemli bir aşamasının, ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ile eylemin o ülkede bu amaçla donatılmış işletmelerde yapılması gerekir.

Bu bağlamda, eşyanın menşei kısaca;
“Bir eşyanın ekonomik milliyeti”
olarak tanımlayabiliriz.

Eşyanın Menşei Neden Önemlidir?

Eşyanın menşei, uygulanacak gümrük vergisi oranları ve menşe esaslı ticaret politikası önlemelerine tâbi eşyanın serbest dolaşıma girişinde, önlemin doğru uygulanması bakımından büyük önem taşımaktadır.

Eşyanın Tercihli Olmayan Menşei ve Belirlenmesi

Eşyanın tercihli olmayan menşei;

- Türkiye'nin bazı ülkeler veya ülke grupları ile yaptığı tercihli bir tarife uygulaması gerektiren anlaşmalarda yer alan veya Türkiye tarafından tek taraflı olarak bazı ülkeler, ülke grupları veya toprak parçaları için tanınan tercihli tarife uygulamaları hariç olmak üzere, Türk Gümrük Tarifesinin uygulanması,
- Eşya ticaretine ilişkin tarife önlemleri dışında, Bakanlar Kurulu Kararı ile oluşturulan önlemlerin uygulanması,
- Menşe şahadetnamelerinin hazırlanması ve verilmesi amaçları ile aşağıdaki maddeler hükümleri çerçevesinde belirlenir.

Eşyanın Menşeinin Tayin ve Tespiti

Kara suları da dâhil olmak üzere, tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya o ülke menşelidir. Tümüyle bir ülkede elde edilen veya üretilen eşya ifadesinden;

- O ülkede çıkarılan madencilik ürünleri
- O ülkede toplanan bitkisel ürünler

- c) O ülkede doğan ve yetiştirilen canlı hayvanlar
- d) O ülkede yetiştirilen canlı hayvanlardan elde edilen ürünler
- e) O ülkede tutulan ve avlanan balıkçılık ürünleri
- f) O ülkede kayıtlı veya tescilli olup, o ülkenin bandırasını taşıyan araçlar tarafından söz konusu ülkenin karasuları dışındaki denizlerden çıkarılan av ürünleri ve diğer deniz ürünleri
- g) Söz konusu ülkede kayıtlı ya da tescilli olan ve ülkenin bandırasını taşıyan, fabrika gemilerde (f) bendinde öngörülen ürünlerden elde edilen eşya
- h) O ülkenin kara suları dışındaki denizlerin dibinden ya da deniz dibindeki toprağın altından münhasır işletme hakkına sahip olarak o ülke tarafından çıkarılan ürünler
- i) Sadece hammadde elde etmek için o ülkede toplanan imalat işlemlerinden veya kullanım kalıntılarından elde edilen atık ve artıklar
- j) Yukarıdaki bentlerde sayılan eşyadan üretimin herhangi bir aşamasında elde edilen eşya ile bunların türevlerinden elde edilen eşya anlaşılır.

Menşe Şahadetnamesi Aranılacak Haller

(1) Menşe esaslı ticaret politikası önlemlerine tâbi eşyanın serbest dolaşıma girişinde önlemin uygulanmaması için eşyanın önlem uygulanan ülke menşeli olmadığını veya başka bir ülkede gördüğü değişiklik ve işlemler dolayısıyla o ülke menşeli sayılmaması gerektiğini tevsik etmek üzere menşe, ülkenin yetkili makamlarınca düzenlenmiş olan menşe şahadetnamesi ibrazı zorunludur. Ancak doğrudan ticaret politikası önlemin uygulandığı ülke menşeli olarak beyan edilen eşyalar için menşe şahadetnamesi aranmaz.

Menşe Şahadetnamesi Aranılmayacak Eşya

Ticarî mahiyette olmayan ve CIF kıymeti 430 Avro'yu geçmeyen eşya için menşe şahadetnamesi aranmaz. Aynı gönderici tarafından Türkiye'deki bir alıcı adına gönderilen kap ve kolilerin hepsi bir bütün teşkil eder ve tamamın kıymeti birlikte dikkate alınır.

Menşe Şahadetnamesinde Bulunacak Bilgiler

(1) Menşe şahadetnamesi, ürünün teşhis edilmesini sağlamak üzere gerekli tüm ayrıntıları taşır. Buna göre, menşe şahadetnamelerinde aşağıda yazılı bilgilerin bulunması zorunludur:

- a) Eşyayı gönderenin adı, soyadı
- b) Türkiye'deki alıcısının adı, soyadı
- c) Kapların marka, numara ve sayıları
- ç) Eşyanın cinsi, nev'i, daralı ve net ağırlıkları veya diğer ölçüleri (litre, metreküp vb.)
- d) Şahadetnameyi veren makamın tasdik şerhi (tarih, imza ile mührü veya kaşesi)
- e) Menşe şahadetnamesi eşyanın o ülkede gördüğü değişiklik ve işlemlerden ötürü o ülke menşeli addedilerek verilmiş ise bu husustaki etraflı açıklamalar.

(2) Birinci fıkranın (a), (b), (ç) ve (e) bentlerinde belirtilen hususlarda noksanlık ve yanlışlığın bulunması halinde, menşe şahadetnamesi gümrük idare amirinin onayı ile işleme konulur.

(3) Menşe şahadetnamesinde eşyanın menşe ülkesi tereddüte yer vermeyecek şekilde belirtilmelidir.

(4) Birinci fıkrada belirtilen bilgileri içeren menşe şahadetnamelerinin ibrazına rağmen şüphe durumunda ek kanıtları isteme konusunda gümrük idareleri yetkilidir.

Eşyanın Tercihli Menşei

Tercihli tarife uygulamalarından yararlandırılmak istenen eşyanın tercihli menşe kuralları;

- Türkiye'nin bazı ülkeler veya ülke grupları ile yaptığı tercihli bir tarife uygulaması gerektiren anlaşmalarda yer alan tercihli tarife uygulamaları kapsamı eşya için bu anlaşmalar ile
- Türkiye tarafından tek taraflı olarak bazı ülkeler, ülke grupları veya toprak parçaları için tanınan tercihli tarife uygulamaları kapsamı eşya için Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir.

Tercihli Menşe Tespitinde Kullanılan Belgeler

FORM A Belgesi: Ülkemiz tarafından gelişme yolunda ülkeler ve en az gelişmiş ülkeler ile ticarete tek taraflı olarak indirim tanınması esasına dayanan Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi'nin (GTS) işleyebilmesi için gerekli iç düzenlemeyi yapan ve 2001/3485 sayılı Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi kapsamında Tercihli Rejimden Yararlanacak Eşyanın Menşeinin Tespitine İlişkin Karar hükümleri çerçevesinde, ülkemiz tarafından tek taraflı olarak tanınan tavizlerden yararlanılabilmesi için gerekli uluslar arası prosedürü tamamlayan ülkelerden GTS kapsamında yapılacak ithalatlarda eşyanın tavizden faydalanan ülke menşeli olduğunu gösteren; GTS kapsamında ülkemizden yapılan ve Türkiye'nin faydalanan ülke konumunda olduğu durumlarda ise ticaret ve/veya sanayi odalarının vize edilen ve gümrük müdürlüklerince ayrıca vize edilmeyen menşe ispat belgesidir.

EUR.1 Dolaşım Sertifikası: Tercihli menşe kuralları çerçevesinde Serbest Ticaret Anlaşması (STA) yaptığımız ülkelerden ithal edilen eşya ile Avrupa Birliği'nden ithal edilen tarım ürünleri ve Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT) ürünlerinin ilgili anlaşma hükümlerinden faydalanmasını sağlayan; muhteviyatı eşyanın ilgili anlaşma kuralları çerçevesinde menşeli olduğunu gösteren, ihracatçı tarafından doldurulmasını müteakip müsteşarlıkça yetki verilen kişi/kurum/kuruluş tarafından gerekli kontroller yapıldıktan sonra onaylanan, gümrük müdürlüğünce vize edilmesini müteakip geçerlilik kazanan belgedir.

EUR.MED Dolaşım Sertifikası: EUR.1 Dolaşım Sertifikası ile aynı şekilde düzenlenen ancak sadece Pan Avrupa Akdeniz Menşe Kümülasyonu (PAAMK) sistemi çerçevesinde kullanılan belgedir.

Fatura Beyanı: Bir fatura muhteviyatı eşyanın ilgili anlaşma kurallarına göre menşeli olduğunun ihracatçı tarafından fatura, teslimat notu veya başka bir ticarî belge üzerinde yazılı olarak beyan edilmesiyle oluşturulan; ihracatçı tarafından düzenlenen ve imzalanan, müsteşarlıkça yetki verilen kişi/kurum/kuruluş veya gümrük müdürlüğünde herhangi bir onay prosedürüne tâbi tutulmayan, toplam kıymeti 6.000 Avro'yu geçmeyen ve menşeli ürünler ihtiva eden bir sevkiyat için herhangi bir ihracatçı tarafından, 6.000 Avro'yu geçen tutarlar için ise onaylanmış ihracatçılar tarafından yapılabilen menşe ispatıdır.

MENŞE İSPAT BELGESİ OLARAK KABUL EDİLEN BELGELER

- Menşe Şahadetnamesi
- FORM A Belgesi
- EUR.1 Belgesi
- EUR.1 Fatura Beyanı
- EUR-MED Belgesi
- EUR-MED Fatura Beyanı

Melez anlamına gelen Hibrid'i (Hybrid) kısaca; benzinli teknolojilerin yavaşça ortadan kalkmasını sağlayacak, elektrik ilaveli motor teknolojisi olarak açıklayabiliriz.

Binyıllar boyu yaşadığı yerleri tahrip eden insanoğlu, kendi sonunu hazırladığını anladığından beri geleceği kurtarmak adına yenilik peşinde koşuyor. Belki de bu sebeple, küresel ısınma kavramının hayatımıza girmesi çok daha önceden öngörülmüş olsa bile, masaya yatırılıp ciddiyle ele alınması yeni binyılı buldu.

Öncelikle dünyanın "nasıl daha az kirlenileceği" üzerine çalışmalar yapıldı çünkü yazık ki dünyayı kirlettiğimiz hızda temizlemek mümkün değil.

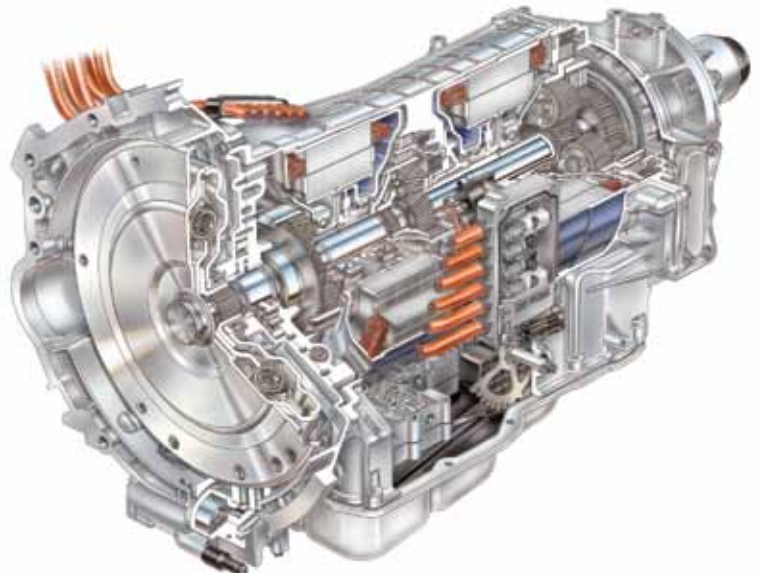

İşte bu noktada, yakıtla gidilecek son noktayı sorgulayıp, alternatif çözümler üreten kişiler ve firmalar devreye girdi. Pek çok bilim insanı gibi ileri görüşlü H. Piper, 1900'lü yılların başında hibrid teknoloji üzerine çalışmaya başladı. Patent almış olması dolayısıyla literatürde Piper'in adı geçse de, 1899 yılında General Electric, hibrid bir araç üretmişti. Benzer dönemlerde bir yatırımcı, alkolle çalışan araçlar üzerinde çalışma yürütürken, Porsche de motoru elektrikle birleştirmek için çalışıyordu. Nitekim istenildiğinde benzinli, istenildiğinde elektrik motoruyla ilerleyebilen ilk aracı, Ferdinand Porsche 27 yaşında yapmış ve 1902 yılında Mixte-Wagen adıyla tanıtmıştır.

Electric Vehicle Company, Studebaker, Baker Electric Company ve Milburn Wagon Company, 1920'ye kadar geçen 30 yıllık zaman dilimindeki elektrikli araç üreticileri arasında sayılabilir. Yine bu yıllar arasında Amerika ve Avrupa'nın büyük merkezlerinde bu pahalı teknoloji sadece belli sektörlerde kullanıldı.

Hibrid teknolojisi, petrol krizleri ve hatta bu uğurda yapılan savaşların var olduğu dünyada geçtiğimiz yirmi seneye kadar yeterince rağbet görmedi. Şu anda dünya üzerindeki araçların %80'inden fazlası petrol kökenli. Atmosfere salınan zararlı bileşenlerden karbonmonoksitin %65, azot oksitlerin %55, hidrokarbonların ise %45'i benzin ve dizel yakıt kullanan araçların egzoz emisyonlarından kaynaklanıyor.

Hibrid araç üretiminde önemli bir isim olan Toyota, bir hibrid otomobil modeliyle atmosfere 1.426.176 ton daha az karbondioksit (CO₂) salımı sağladı.

Hibrid Nedir?

Melez anlamına gelen Hibrid'i (Hybrid) kısaca; benzinli teknolojilerin yavaşça ortadan kalkmasını sağlayacak, elektrik ilaveli motor teknolojisi olarak açıklayabiliriz.

Birinci nesil hibridlerde bulunan elektrik motoru, benzinli motorun devrinin düşmesiyle devreye giriyor. Bu sistem sayesinde bilhassa sıkışık trafikte yakıt tüketimi azaltılıp egzoz gazı salınımının önüne geçiliyor. Daha yüksek devirlerde devreye giren motorlar ise sonraki nesil hibrid araçlarda bulunuyor. İlk etapta benzinli araçlar için uygulamalarına rastlanan hibrid teknolojisi, dizel hibrid motorlara da uygulanmaya başlandı. Japonya'nın küresel ısınmaya karşı duyarlılığın merkezi olduğunu tüm dünya biliyor. Dolayısıyla dizel hibrid motor deyince ilk akla gelen markalar da, her zaman olduğu gibi Japonya'ya ait.

Pek çok kişiyi aklına gelen ilk soru "hibrid motorların performansı"... Bu konuda çok endişeli olmaya gerek yok. Zira 1.6 litrelik hibrid motora sahip bir araçla sağlanan performans, 1.7 litrelik benzinli bir motorun performansı ile eşdeğer. Ayrıca 0-100 km arası hızlanmalarda da alıştığımız değerlere (yaklaşık 11 sn.) yakın. 2010 yılının en iyi performansına sahip beş otomobilden biri hibrid.

Hibrid motorlu araçlar yalnızca düşük devirde elektriğin devreye girmesinin dışında başka yöntemlerle de tasarruf yoluna gidiyor. Farklı marka ve modellere göre değişiklik göstermek kaydıyla bunlara birkaç spesifik örnek verebiliriz:

- Otomobil, hızı 25 km/s olana kadar hiç benzin yakmıyor ve bu hızı aşınca hem benzinli, hem elektrikli motor tarafından destekleniyor.
- Hareket halindeki otomobil her iki motor tarafından destekleniyorken fren yaparsanız araç kendini şarj ediyor.
- Otomobil durduğu anda motor otomatik olarak stop ediyor. Gaza ve debriyaja basıldığında yeniden çalışıyor.
- Araçların metal alaşımları, alüminyum destekli üretimler sayesinde hafifliyor ve bu da ek tasarruf sağlıyor.

Gelecek ve Hibrid

Petrol rezervlerinin tükeneneğine şüphe yok. Dolayısıyla, elektrik veya geliştirilecek bambaşka metotlarla, alternatifler üretilmek zorunda. Petrolün yarattığı dev sektörler, zamanla dünyaya ve doğaya boyun eğmek veya hizmet etmek arasında tercih yapmak durumunda kalacaklardır. Sanayi devrimi sonrasında

kendilerini yenilemekle yükümlü tüm üreticiler, yenilemenin ötesinde bir dönüşüme doğru yol almak durumunda kalacak. Tüm bu süreçte, elimizde var olanı en iyi şekilde değerlendirmek ve kaynaklar tükenmeden harekete geçmek zorundayız.

Ekonomide geniş yer kaplayan kurumlar, bireysel tüketiciler, küçük işletmeler, çekirdek aileler... Herkes ve her oluşum, dünyanın bir saatli bomba olduğunu fark etmek zorunda. Her birimiz elimizde birer pim taşıyoruz ve taşıdığımız sorumluluk hiçbir zaman tek nesillik değil... Hibrid bir başlangıç. Genç ve ileri derecede yetenekli zihinlerin yeni icatları, global firmaların da duyarlı yatırımlarıyla, giderek kirlenen dünyanın tablosuna yeniden yeşili ekleyebiliriz...

Serbest Bölge ile ilgili ilk uygulama biraz dolaylı yoldan, Türk Hükûmeti ile Amerikan Ford Kumpanyası arasında 27 Kasım 1928 tarihinde yapılmış bir anlaşma neticesinde, özel bir kanunla gerçekleştirilmiştir. Türkiye'nin bu ilk serbest bölge uygulama deneyimi dış nedenlerle kısa süreli olmuş ve başarısız olarak kapanmıştır.

Alp AYDINLI ALP
SYK Gümrük Müşavirliği
Operasyon Yönetmen Yardımcısı

Ülkemiz ekonomisine sağladıkları katkıların yanında, lojistik merkezler olarak önemleri artan, esnek ve çağdaş idarî yapılarıyla dış ticarete yönelmek isteyen firmalara modern ve gelişmiş bir yatırım ortamı sağlayan serbest bölgeler genel olarak; ülkede geçerli ticarî, malî ve iktisadî alanlara ilişkin hukukî ve idarî düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı, sınaî ve ticarî faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı ve fizikî olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerler olarak tanımlanmaktadır.

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununda serbest bölgelerin kurulması ve işletilmesindeki temel amaçlar ise; ihracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak,

işletmeleri ihracata yönlendirmek ve uluslar arası ticareti geliştirmek olarak sıralanmıştır. Türkiye'deki serbest bölgelerde çalışan sayısı ve ihracat-ithalat rakamlarına bakıldığında amacın kısmen gerçekleştiği görülmektedir.

Bu doğrultuda ülkemizde bulunan 21 adet serbest bölgede yapılan işlemlerin D.T. Müsteşarlığı verilerine göre, 2010 yılında serbest bölgelerde yerleşik toplam 3235 firma, çeşitli faaliyet alanlarında 18.572.206.000 USD işlem hacmi gerçekleştirmiştir. Bu hacmin 6.625.524.000 USD'lik kısmı yurt dışından alınan ürünler ile 5.291.189.000 USD'lik kısmı serbest bölgelerden yurt içine yapılan satışlar ile 4.913.524.000 USD'lik kısmı yurt dışına satılan ürünler ile 2.176.871.000 USD'lik kısmı ise yurt içinden serbest bölgelere yapılan işlemler ile oluşmuştur. 6.674.723.000 USD ile ticaret yapılan ülkeler sıralamasında AB ülkeleri, sektörel bazda yapılan sıralamada ise 16.302.028.000 USD ile sanayi ürünleri birinci sırada yer almaktadır.

Türkiye'deki Serbest Bölgeler ve Kuruluş Tarihleri

Türkiye'deki ilk iki serbest bölge, 1987 yılında Mersin ve Antalya'da kurulmuştur. Ardından Ege ve İstanbul Atatürk Havalimanı serbest bölgeleri 1990 yılında hizmete açılmıştır. 2007 yılında Sakarya İpekyolu Serbest Bölgesi'nin kurulmasıyla, Türkiye'de serbest bölgelerin sayısı 21'e ulaşmıştır. Türkiye'de bulunan serbest bölgeler ile faaliyete geçiş yıllarının bilgileri aşağıda verilmiştir.

Mersin Serbest Bölgesi: Türkiye'nin her tarafıyla kara, hava ve demiryoluyla bağlantısı olduğu gibi, deniz yoluyla da bütün dünya limanlarına bağlantısı vardır. Bu kolaylıklardan ötürü; pamuk, narenciye, yaş sebze-meyve üretimi ve muhtelif sanayiinden dolayı bir endüstri merkezidir.

Antalya Serbest Bölgesi: Başlangıçta, ülkemizin yurt dışı müteahhitlik hizmetlerine yönelik makine parkı alanı olarak planlanan ve bu arada kısmen alım-satım şeklindeki ticarî faaliyetlerin de sürdürüldüğü bir "Ticarî Serbest Bölge" görünümündeki Antalya Serbest Bölgesi, özellikle son beş yıllık süre zarfında üretim faaliyetlerinin artması ve bu yönde yoğunlaşan talepler karşısında, büyük oranda "Üretim Serbest Bölgesi" olma niteliğine bürünmeye başlamıştır.

Ege Serbest Bölgesi: Ege Serbest Bölgesi, Türkiye'deki serbest bölgelerde gerçekleşen yabancı sermaye yatırımlarının en yoğun olduğu bölgedir. Bölgeden yurt dışına mal hareketinde yabancı sermayeli kuruluşların payı %70 oranındadır. İzmir ili, Türkiye'de dış ticaret fazlası veren bir bölgedir. İzmir'in dış ticaret fazlası vermesinde Ege Serbest Bölgesi'nde gerçekleşen üretim ve ihracatın önemli bir katkısı vardır. Türkiye'deki 21 serbest bölgede yaratılan toplam istihdamın 1/3'ü Ege Serbest Bölgesi'nde istihdam edilmektedir. Ege Serbest Bölgesi, bugün 18.312 çalışana ev sahipliği yapmaktadır.

İstanbul Atatürk Hava Limanı Serbest Bölgesi: Atatürk Havalimanı Serbest Bölgesi, 1990 yılında 180 bin m² üzerine kurulmuştur. 57.250 m²'lik kapalı alanda yer alan çeşitli metrajlardaki ofis, depo ve ofis+depo seçenekleriyle, 20 farklı sektördeki dış ticaret firmasına hizmet sunulmaktadır.

Trabzon Serbest Bölgesi: 1992 yılında kurulan Trabzon Serbest Bölgesi, depolama tesisleri ile toplam 11.000 m² birinci sınıf kapalı iki deposu ve 20.000 m² açık alan ile hizmet vermektedir.

İstanbul Deri ve Endüstri Serbest Bölgesi: 1995 yılında İstanbul – Tuzla’da kurulan Serbest Bölge’de çeşitli üretim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. 2010 yılında en yüksek ticaret hacmi İstanbul Deri Serbest Bölgesi’nde gerçekleşmiştir.

Doğu Anadolu Serbest Bölgesi: Erzurum ilinde 1995 yılında 404.737 m² alana kurulmuş olan Doğu Anadolu Bölgesinin tek ve Türkiye’nin dokuzuncu serbest bölgesidir. Bölge alt yapısının modern yapı düzeyine ulaşmaması, işletmecisinin yeterli sermayeye sahip olamaması ve yaşanan olumsuz kış şartlarında kara yolu ulaşımının imkânsız hale gelmesi gibi nedenlerle Türkiye’nin ve Avrupa’nın Orta Doğu’ya açılan İran kapısına, Türki Cumhuriyetleri ile Rusya’ya açılan Nahçıvan ve Gürcistan kapılarına yakın yerde kurulan, tarihi İpek Yolu üzerinde yer alan Serbest Bölge, bir dağıtım merkezi konumunda olmasına rağmen, bugün için hak ettiği yeri alamamıştır.

Mardin Serbest Bölgesi: 1995 yılında kurulan ve 515.000 dönüm araziye sahip Irak ve Suriye’ye yakın olma avantajı taşıyan Mardin Serbest Bölgesi’nde 2010 yılında hiç dış ticaret faaliyeti gerçekleştirilmemiştir.

İzmir Menemen Deri Serbest Bölgesi: Türkiye’deki deri üreticilerinin bir araya gelerek toplam 138 ortaklı olarak 1998 yılında kurduğu dünyanın ilk deri ağırlıklı serbest bölgesidir. AB ülkeleri, Rusya ve Orta Doğu ülkelerinin deri pazarlarına hâkim, Türkiye’nin tek deri arıtma sistemine sahip, ham deri alımı ve işleminde lider endüstri ve sanayi merkezi olarak faaliyetlere devam edilmektedir.

Rize Serbest Bölgesi: 1998 yılında kurulan Serbest Bölge’de 2010 yılı dış ticaret işlem hacminde %43’lük düşüş yaşanmış ve bölge şehirde önemini yitirmiştir.

Samsun Serbest Bölgesi: İmalat sanayii sektöründe yer alan faaliyetler ile tekstil mamulleri, hammaddeleri, konfeksiyon üretimi ve özellikle elektronik, optik, tıbbî elektronik, elektrikli ölçü aletleri, hesap makineleri, bilgisayar ve benzeri ekipmanların üretimi ve konfeksiyon aksesuarları ile yurt içi tüketiminin yanı sıra ihracata da katkısı olmak kaydıyla her türlü tarımsal ve sanayi üretim faaliyetleri bu bölgede yapılmaktadır.

İstanbul Trakya Serbest Bölgesi: 1998 yılında, İstanbul Çatalca’da 387.500 m² alanda kurulmuştur. Tapu mülkiyeti uygulamasını gerçekleştiren ilk serbest bölgedir.

Kayseri Serbest Bölgesi: Kayseri Serbest Bölgesi, 6.905.000 m²’lik düz bir arazi üzerinde 1998 yılında faaliyete başlamıştır. Türkiye’nin en geniş serbest bölge alanına sahiptir. Bölgenin en önemli tesisleri, pamuk ipliği ve dokuma fabrikası, sac boru ve profil, elektrostatik toz boya, dayanıklı tüketim malları, alüminyum iletken tel tesisleri, beyaz eşya üretim fabrikası gibi üretim ağırlıklı tesislerden oluşmaktadır.

Avrupa Serbest Bölgesi: Tekirdağ’ın Çorlu ilçesinde, 2.000.000 m²’lik bir alan üzerinde, 1999 yılında faaliyetlerine başlamıştır. Türkiye’nin ilk paslanmaz çelik üretim tesisi bu bölgede yer almaktadır. Ayrıca son günlerde bilgisayar ve elektronik üretim faaliyetlerinin başlamasıyla bölgedeki dış ticaret hacminde artışlar yaşanmaktadır.

Gaziantep Serbest Bölgesi: 1999 yılında faaliyetlerin başladığı Gaziantep Serbest Bölgesi’nde gıda, tekstil, plastik sanayi ve kimya sektörlerinde üretim yapılmaktadır. Gaziantep Gümrük Müdürlüğü, İhracatçılar Birliği Serbest Bölge Şubesi ve Gaziantep Ticaret ve Sanayi Odalarının birer temsilcileri bölgede faaliyet göstermektedirler.

Adana-Yumurtalık Serbest Bölgesi: İskenderun Körfezi’nde 1999 yılında faaliyetine başlamıştır. Bölgede tersaneler bulunmakta ve kimya sektörüne yönelik üretim gerçekleştirilmektedir.

Bursa Serbest Bölgesi: 2001 yılında Bursa’nın Gemlik ilçesinde 825 dönümlük bir arazide faaliyetlere başlanılmıştır. Bölge genelinde otomotiv ve tekstil sektörlerinde üretim gerçekleştirilmektedir.

Denizli Serbest Bölgesi: Özdemir Sabancı Organize Sanayi Bölgesi bitişiğinde 540 dönüm alan üzerine 2001 yılında kurulmuştur. Bölgede tekstil ve konfeksiyon sektörlerinde üretimler gerçekleştirilmektedir.

Kocaeli Serbest Bölgesi: 798.000 m² kullanım sahasına sahip Kocaeli Serbest Bölgesi, yatırımcılarını 29 Ekim 2001 tarihinde karşılamaya başlamış ve çok kısa bir sürede özellikle mega yat ve gemi imalatı için yerli ve yabancı yatırımcılar tarafından tercih edilen, denize kıyı kenarı olan bir bölge olarak stratejik konumunu iyice öne çıkarmıştır.

TÜBİTAK – Marmara Araştırma Merkezi Teknoloji Serbest Bölgesi: Bölge 7.300 dönümlük TÜBİTAK Gebze Yerleşkesi içerisinde 360.000 m²’lik bir alana sahiptir. TEKSEB’de faaliyet gösteren firmalar hem serbest bölgeler, hem de teknoloji geliştirme bölgelerine tanınmış avantajlardan yararlanmaktadır. TEKSEB, diğer serbest bölgelerden farklı olarak, sadece, Ar-Ge’ye dayalı ileri teknoloji alanlarında faaliyet gösteren kuruluşlara ev sahipliği yapmaktadır.

Sakarya – İpekyolu Serbest Bölgesi: Sakarya – İpekyolu Serbest Bölgesi'nin yer ve sınırlarının belirlenme ve kurulup işletilmesine dair 12.03.2007 tarih ve 2007/12340 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, T.M.O.B Birliğinin Danıştay Mahkemelerine açmış olduğu dava neticesinde iptal edilmiştir.

Dünyada Serbest Bölgeler

II. Dünya Savaşı öncesi kurulan Singapur ve Hong Kong Serbest Limanları ile daha sonra kurulan Panama, İrlanda, Tayvan ve Güney Kore Serbest Bölgelerinin elde ettikleri büyük başarılar, serbest bölge fikrinin pek çok ülkeye kabul edilmesine katkıda bulunmuştur. 1967 yılında serbest bölgelerin, Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal İlişkiler Komisyonunca gelişmekte olan ülkelerin ihracatlarını artırmada önemli bir araç olduğu kabul edilmiştir. Dünyada yaklaşık 450 serbest bölge bulunmaktadır ve bunların ticaret hacmi 1 trilyon dolar civarındadır. Yakın çevremizde yer alan serbest bölge sayısı ise 25 civarında olup; bu serbest bölgeler İran, Suriye, Lübnan, Ürdün, Mısır, Libya, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Yunanistan ve Romanya'da bulunmaktadır.

Avrupa Birliği Ülkelerindeki Serbest Bölgeler

AB ülkelerinde ise 2008 Haziran itibarıyla 72 serbest bölge faaliyette bulunmaktadır. Bu bölgeler genellikle kıyı kesimindeki büyük ve eski limanlarda veya AB'ye yakın adalarda daha çok serbest liman (free port) şeklinde faaliyet göstermektedir. Ancak bu bölgelerin dışında AB üyesi birçok ülkenin deniz aşırı alanlarda serbest bölge uygulaması, benzer istisnaların ve muafiyetlerin uygulandığı yerler bulunmaktadır.

Serbest Bölgelerle İlgili Yasal Düzenlemeler

Serbest bölgelerimiz, 1985 yılında yürürlüğe giren 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu ile yönetilmektedir. Uygulamaya yönelik daha ayrıntılı hükümler ise bu kanuna istinaden çıkarılan 10.3.1993 tarih ve 21520 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliği"nde yer almıştır.

Serbest Bölgeler konusunda geçerli ana mevzuat anılan kanun ve yönetmelikten ibaret olmakla birlikte, serbest bölge faaliyetleri gümrük, ithalat, ihracat, kambiyo, devlet yardımları (yatırım-ihracat), KDV, bankacılık gibi konuları da ilgilendirdiğinden, Gümrük Kanunu ve Yönetmeliği, İthalat ve İhracat Rejimi Kararları ve Yönetmelikleri, Dâhilde ve Hariçte İşleme Kararları ve Tebliğleri, Türk Parası Kıymetini Koruma Mevzuatı, Katma Değer Vergisi Kanunu ve İlgili Tebliğler, Bankalar Kanunu, Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun gibi yasal düzenlemelerde de Serbest Bölge uygulamaları ile ilgili hükümlere yer verilmiştir.

Ayrıca kanunlarımızın "transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımını" yasaklaması nedeniyle emsal fiyatların altında veya üstünde fiyat uygulanmaması gerekmektedir. Bu doğrultuda Maliye Bakanlığının, Türkiye'de birçok serbest bölgede faaliyet gösteren şirketler ve bu şirketlerle ilişkili bölge dışındaki firmalarda yaptığı araştırmalarla ilgili firmalardan cezalı vergi talep edilmiştir.

Serbest Bölgelerde Gümrükleme Prosedürleri

Serbest bölgede görevli gümrük idareleri; Türkiye Gümrük Bölgesinin başka bir yerinden serbest bölgeye gönderilen, yabancı bir ülkeden veya Türkiye Gümrük Bölgesindeki başka bir gümrük idaresinden transit olarak gelen, serbest bölgeden Türkiye'ye serbest dolaşıma girmek üzere gelen, serbest bölgeden Türkiye'ye şartlı muafiyet kapsamında ithal edilen, serbest bölgeden Türkiye'deki başka bir gümrüğe veya yabancı bir ülkeye transit rejimi hükümlerine göre sevk edilen, serbest bölgede kalan, eşyayı, serbest bölgeye giriş veya çıkış yapan kişileri ve taşıt araçlarını, serbest bölgenin sınırları ile giriş ve çıkış noktalarını denetlemeye yetkilidir. Bir serbest bölgeye konulmuş serbest dolaşımda olmayan eşya; serbest dolaşıma giriş rejimi kapsamında ve Gümrük Kanununun 161. maddesinde belirtilen koşullar altında, serbest dolaşıma girebilir, izne gerek

olmaksızın mutat elleçleme işlemlerine, Dâhilde İşleme Rejimine, Gümrük Kontrolü Altında İşleme Rejimine, Geçici İthalat Rejimine tâbi tutulabilir, G.K. 164. maddesine göre gümrüğe terk edilebilir, ilgili kişinin, gümrük idarelerince gerekli görülen tüm bilgileri vermesi şartıyla imha edilebilir. Bununla birlikte eşyanın serbest bölgede durma süresi sınırsızdır.

Türkiye'den serbest bölgeye satılan mallar ihracat rejimine, serbest bölgeden Türkiye'ye satılan mallar ithalat rejimine tâbi olup, serbest bölge kullanıcıları Türkiye'den ihraç fiyatına (KDV'siz) mal satın alabilirler. Diğer taraftan, serbest bölge ile diğer ülkeler ve diğer serbest bölgeler arasında dış ticaret rejimi hükümleri uygulanmaz. Serbest bölgeye getirilen Türkiye veya AB menşeli ya da buralarda serbest dolaşımda bulunan malların, serbest dolaşımda bulunma statüsü değişmediğinden, Türkiye'ye veya AB üyesi ülkelere girişinde gümrük vergisi ödenmez. Ayrıca, üçüncü ülke menşeli malların serbest bölgeye girişinde ve bu malların Türkiye veya AB üyesi ülkeler dışındaki üçüncü ülkelere gönderilmesi halinde de gümrük vergisi ödenmez. Ancak, serbest bölgeden Türkiye'ye veya AB ülkelerine gönderilen serbest dolaşım durumunda olmayan üçüncü ülke menşeli mallar için Ortak Gümrük Tarifesi'nde belirtilen oran üzerinden gümrük vergisi ödenir. Serbest bölgeler "Türkiye - AB Gümrük Birliği Gümrük Bölgesi" içerisinde sayıldığından; serbest bölgelerden Türkiye veya AB menşeli ürünler ile Türkiye'de serbest dolaşım durumunda bulunan ürünler A.TR Belgesi düzenlenerek AB'ye gönderilebilir. Üçüncü ülke menşeli ürünler ise Ortak Gümrük Tarifesi'nde belirtilen oran üzerinden Serbest Bölge Gümrük Müdürlüğüne gümrük vergisi ödenerek serbest dolaşıma geçirildikten sonra A.TR Belgesi düzenlenerek AB'ye gönderilebilir.

Gümrük Yönetmeliğinin 69 no'lu ekinde yer alan "Gümrük Statü Belgesi", eşyanın serbest dolaşımda bulunup bulunmadığının tespiti amacıyla bölgeye giriş aşamasında düzenlenir. İlgilinin talebi üzerine yetkili gümrük idareleri tarafından onaylatılır. Ayrıca Serbest Bölge İşlem Formu, serbest bölgede faaliyette bulunan kişilerin yaptıkları her türlü alım satım işlemi ile ilgili olarak düzenledikleri bir belgedir. Diğer bir deyişle serbest bölge kullanıcısının yurt dışına, yurt içine veya serbest bölge içerisindeki kişiye yaptığı her türlü mal veya hizmet satışı ile ilgili olarak düzenlemesi gerekmektedir.

Serbest Bölgelerde Bazı Teşvik ve Avantajlar

- Bölgeye giren mallar için Gümrük Vergisi, KDV, KKDF ödenmez.
- Serbest bölgelerde üretilen ürünlerin FOB bedelinin en az %85'ini yurt dışına ihraç eden kullanıcıların istihdam ettikleri personele ödedikleri ücretler gelir vergisinden müstesnadır. Bu durumda personel için gelir vergisi ödenmediğinden %25-40 oranında ucuz işçilik sağlanır.
- Bölgede faaliyette bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu bölgede imal ettikleri ürünlerin satışından elde ettikleri kazançları AB'ye tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi içeren yıllık vergilendirme döneminin sonuna kadar gelir ve kurumlar vergisinden istisnadır.
- Elde edilen kârlar hiçbir izne gerek olmadan yurt içine veya yurt dışına transfer edilebilir.
- Türkiye'den serbest bölgeye yapılan satışlar ihracat sayıldığından firmalar, Türkiye'den ihraç fiyatına KDV'siz mal satın alabilirler (tüketim malzemeleri kapsam dışında tutulmaktadır).
- Her türlü altyapı hizmetleri (elektrik, su, doğalgaz, haberleşme) KDV'siz olarak firmalara sunulur.
- İkinci el makinelerin serbest bölgelere girişlerinde yaş sınırı yoktur.
- Serbest bölgelerde alım-satım, stok değerlendirme ve muhasebeleştirme konvertibl dövizlerle yapıldığı için kullanıcılar enflasyondan olumsuz etkilenmezler.
- Mahrecine iade işlemi çok kolay olup, sadece fatura kesilerek gerçekleştirilebilir.
- Gümrüksüz ve süre kısıtlaması olmadan stoklama yapılabilir.

Serbest Bölgelerin Ülke Ekonomisine Katkıları

- Serbest bölgedeki üretim faaliyetlerinde kullanılmak üzere iç pazardan ihraç edilen hammadde yarı işlenmiş ve mamul mallarla ülke üretiminin artmasına katkıda bulunur.
- Sağladıkları avantajlarla ülke ihracatını ve döviz girdisini artırır.
- İthal girdi kullanarak üretim yapan yerli firmalara gümrük vergisiz ve KDV'siz mal giriş imkânı sağlayarak yurt dışındaki rakipleriyle aynı şartlarda üretim yapma olanağı yaratır.
- Ülkede kullanılması düşünülen yeni ticarî ve ekonomik politikaların denenebilmesini temin eder.
- Yabancı sermayeli firmaların risk faktörünün düşük kârlılığın yüksek olduğu serbest bölgelere yatırım yapmalarını teşvik eder. Böylece ülkeye yeni teknolojilerin girmesini hızlandırır.
- Serbest bölgede yarattığı doğrudan istihdamın yanında bölgedeki üretim ve ticarî faaliyetlerle ülke içindeki diğer faaliyetlere etki ederek dolaylı istihdam oluşturur. 2010 yılında 2009 yılına istinaden %10.44 oranında artışla 48.684 kişiye serbest bölgelerde istihdam sağlanmıştır. 18.312 çalışanı ile Ege Serbest Bölgesi listede birinci sırada yer almaktadır.

Mayıs ayında; istakoz, levrek, barbunya, dil balığı, tekir, kılıç, kırlangıç, pavurya, karides, iskorpit boldur ve zevkle yenir. Kalkan yavrusu ve gelincik balıkçı ağlarında belirmeye başlar.

Üç tarafı denizlerle çevrili bir ülkede yaşıyor olmanın tadı, kuşkusuz bu denizlerin içinde barındırdığı canlıların zenginliği olsa gerek. Bu tada varmanın tatlı huzuru içinde yaşamak da bu ülkede yaşayan bizlere düşüyor. Evet, balıklardan söz ediyoruz. Mevsimine göre, zenginliğinden ödün vermeyen balıklardan...

İlkbaharı yaşadığımız bu günlerde taze balık yemek için son demlerimizi yaşıyoruz. Çünkü nisan ayının ilk haftasından itibaren su ürünlerinde avlanma yasağı mevsimine girmiş bulunuyoruz. Yasak aynı yılı takip eden sonbaharı karşılayacağımız eylül ayına değin sürüyor.

Türkiye, balık çeşitleri açısından son derece zengin bir ülke. Doğal ortamın yanı sıra, çiftlik balığı üretiminde de bir hayli aşama kat eden ülkemiz, tüm dünyada olduğu üzere ülkemizde de baş gösteren çevre kirliliğine karşın daha verimli olabilmek için yoğun bir çalışma içerisinde. Ne var ki, çiftlik balıkçılığının da gelişmesi sonucu; doğal balık mı, yoksa kültür (çiftlik) balığı mı daha faydalıdır soruları da beraberinde gelmiştir.

Bu soruya verilebilecek en güzel cevap; ikisi arasında doğrudan bir seçim yapmanın pek doğru olmadığı, her iki durumda da bilinçli tüketici olmak gerekliliğini vurgulamak olacaktır. Bu yazıda, hangi balığın, hangi mevsimde ve hangi bölgelerimizde avlandığı, dolayısıyla hangi mevsimde hangi balığın tüketilmesinin doğru olduğuna işaret edeceğiz ama önce neden balık yememiz gerektiğine bir göz atalım...

Balıkta şeker ve karbonhidrat yok denecek kadar azdır. Protein açısından ise son derece zengindir. Bu özellikleri nedeniyle son derece sağlıklı bir yiyecektir. 100 gram yağlı balık yaklaşık 22 gram, yağsız balık ise 10 gram protein içerir. Balık aynı zamanda proteininden en çok faydalanan besin türüdür. İnsan vücudu bu proteinin %93'ünden faydalanır. Bu oran kırmızı etlerde ve diğer beyaz etlerde çok düşüktür.

Balık az karbohidrat içermesinin yanı sıra madensel tuzlar ve mineraller açısından son derece zengindir, bol miktarda fosfor, kalsiyum, iyot ve flor içerir. Balık eti A, B1, B2 ve D vitaminleri açısından da zengindir. Deniz balıkları siyah etli-beyaz etli, yerli ve göçmen olarak sınıflara ayrılırlar. Beyaz etli balıkların sindirimi siyah etlilere nazaran daha kolaydır. Jelâtin içerdiklerinden haşlamaya elverişlidirler. Tavası yapılabildiği gibi, yağlı oldukları mevsimlerde de ızgarası yapılır. Bunlara örnek olarak; barbunya, tekir, levrek, kefal, lüfer, kalkan, mercan, çipura, dil, pisi ve kırlangıcı gösterebiliriz. Torik, palamut, uskumru, kolyoz, kılıç, hamsi, sardalye, gümüş gibi balıklar da siyah etli balıklar sınıfına girerler. Bu balıklar beyaz etlilere nazaran daha yağlıdır ve daha az jelâtin içerirler. Bu nedenle haşlamaya uygun değildirler ve hazımları daha zordur.

Balık yemek için beş iyi neden:

- 1- Balıktan başka yalnızca anne sütünde bulunan ve hücre yenilenmesini sağlayan (DHA ve EPA) enzimlerini içerir. Yani balık yemek, bir nevi anne sütü almak gibidir...
- 2- Vitamin ve mineral deposudur: Balıkta, A, B ve D vitaminleri ile potasyum, fosfor, kalsiyum, çinko, cıva, iyot, kükürt ve selenyum gibi mineraller bulunduğu için her yaştan insan için çok besleyicidir.
- 3- Balık, içerdiği yağ asitleri ile kalbi korur. Kalp krizi riskini azaltır. Ayrıca diğer beyaz ve kırmızı etlere göre çok daha az kolesterol içerdiğinden kalbi yormaz.
- 4- Pek çok hastalığın önlenmesinde ve iyileşmesinde rol oynar.
- 5- Yapılan araştırmalar, balıkta bulunan omega-3 yağ asidinin, depresyona girme riskini %40 azalttığını ortaya çıkarmıştır.

Hangi balık? Hangi mevsim?

Ocak ayında; uskumru, lüfer, palamut, istavrit lezzetlidir. Kefal ve hamsi tam yağlı durumdadır. Çinekop, kofana, minakop boldur. Midyenin mevsimi başlamıştır yavaş yavaş. Tekir, kırlangıç fazla miktarda avlanır.

Şubat ayında; pahalı sofraların önemli oyuncusu olan kalkan mevsimi başlar, mayıs sonuna kadar devam eder. Tekir bu ayda boldur. Uskumru, lüfer, palamut ise bu ayda yağın kaybetmeye başlar. Gümüş balığı, kefal, dere pisisi ve midye lezzetle yenir.

Mart ayında; kefal, levrek ve kalkan'ın en lezzetli zamanıdır. Uskumru ise çiroz olmaya başlar.

Nisan'da; kalkan lezzet bakımından yine liste başında gelir ve en bol zamanıdır. Mercan, levrek, kılıç, kırlangıç bolca çıkmaya başlar. Dolayısıyla diğer aylara göre bu ayda balık türü daha boldur.

Mayıs ayında; istakoz, levrek, barbunya, dil balığı, tekir, kılıç, kırlangıç, pavurya, karides, iskorpit boldur ve zevkle yenir. Kalkan yavrusu ve gelincik, balıkçı ağlarında belirmeye başlar.

Haziran ayında balıklar az tutulur ve geçici olarak Karadeniz'e giderler. Dip balıkları da yumurtalarını dökmüş olduklarından dolayı dağınık gezerler. Bu sebeple haziran ayı verimsizdir.

Temmuz'da başlayan sardalye mevsimi, ekim ayı sonuna kadar sürer. Tekir ve barbunya, tadını devam ettirir. Istakoz ve pavurya bol miktarda çıkar.

Ağustos, çingene palamudu mevsiminin başladığı aydır. Sardalye, kılıç, mercan, sinarit, istakoz ve pavurya yine enfestir.

Eylül'de sardalye, kılıç lezzetini devam ettirir. Palamut irileşmiş olup, türlü şekillerde pişirilir. Lüfer, kolyoz, izmarit, kırlangıç bolca çıkar.

Ekim ayı, geçici balıkların yazın Karadeniz'de beslenip Marmara'ya dönmeye başladığı aydır. Bu, balığın her çeşidinin bollaşması demektir.

Kasım ayında da, ekim ayındaki gibi balıkların bolluğu ve lezzeti devam eder. Pisinin en nefis olduğu aydır. Toriğin zamanı gelmiştir; lakerdası yapılır.

Aralık ayında ise uskumru, lüfer, palamut, torik, yağlı olduklarından her türlü yemekleri yapılır. Bu ayda tekir boldur ve hamsinin de tam lezzetli zamanıdır.

Denizin altındaki büyümlü ve bereketli dünya, bize bu kadar çeşit sunarken, donmuş balıklara yönelmek yerine her balığı mevsiminde yemek en iyisi gibi görünüyor...

9. KALİTE ve BAŞARI SEMPOZYUMU

SYK Gümrük Müşavirliği,
15-16 Nisan 2011
tarihlerinde Bursa'da
düzenlenen '9. Kalite ve
Başarı Sempozyumu'nun
sponsorlarından biriydi.

15-16 Nisan 2011 tarihlerinde Bursa, KalDer (Türkiye Kalite Derneği) Bursa Şubesinin düzenlediği '9. Kalite ve Başarı Sempozyumu'na ev sahipliği yaptı. BUSİAD (Bursa Sanayicileri ve İş Adamları Derneği) iş birliği ve T.C. Bursa Valiliği, Uludağ İhracatçı Birlikleri, Uludağ

Üniversitesi ve AISEC Bursa Şubesinin desteklediği sempozyumun sponsorlarının arasında SYK Gümrük Müşavirliği de bulunuyordu.

"Yenileşim ve Gelecek" ana temalı 9. Kalite ve Başarı Sempozyumu'nda, Yenileşim Politikaları ile Rekabet, Yenileşim Kültüründe Liderlik ve İnsan Kaynakları Teknolojinin Yenileşim Üzerindeki Etkisi, Yenileşimle Başarıyı Yakalayanlar, Eğitimde Yenileşim Stratejileri, Mükemmellik Modeli ile Fark Yaratmak ve Yenileşim için Tasarım konu başlıklarıyla düzenlenen oturumları, Yaşam Kalitesi Paneli izledi.

Sempozyumda, kalite ile başa baş giden bir kavram olan yenileşimi benimsemenin gereksinimi, bu konuda yaşanan zorluklar, kurumsal ve bireysel girişimler, kurumsal yenileşim değerlendirmeleri ve uygulama örnekleri ele alındı.

YENİLEŞİM VE GELECEK

Küresel rekabette yenileşimin, rekabet gücü üzerindeki doğrudan etkisi; kurumsal organizasyonda yenileşimin örgüt yapılanmasındaki yeri ve yenileşime insan kaynakları açısından yaklaşım; firmaların teknolojiyi kullanırken ve geliştirirken izleyecekleri yollar anlatılırken, yaşanmış örneklerle katılımcıların yenileşimle ilgili somut örneklerle teması sağlandı.

Sektöründe 60 yıla yakın süredir faaliyet gösteren SYK Gümrük Müşavirliği, kalite geliştirmenin önemini bilinciyle, sektöründe 1998 yılında Kalite Güvence Belgesi alan ilk üç firmadan biri olmuştur.

Şirketler için kaliteli yaşam ve şirket kalitesinin geliştirilmesi için hazır bir reçete olan Avrupa Mükemmellik Modeli (EFQM) kapsamında 2012 yılında kobiler alanında Kalder Büyük Ödülü'ne

adaylık çalışması devam eden SYK, kalite geliştirme ile ilgili çok önemli faaliyetleri bulunan KalDer'e ve bu ideal uğruna çalışan her kuruluşa gönülden destek vermektedir.